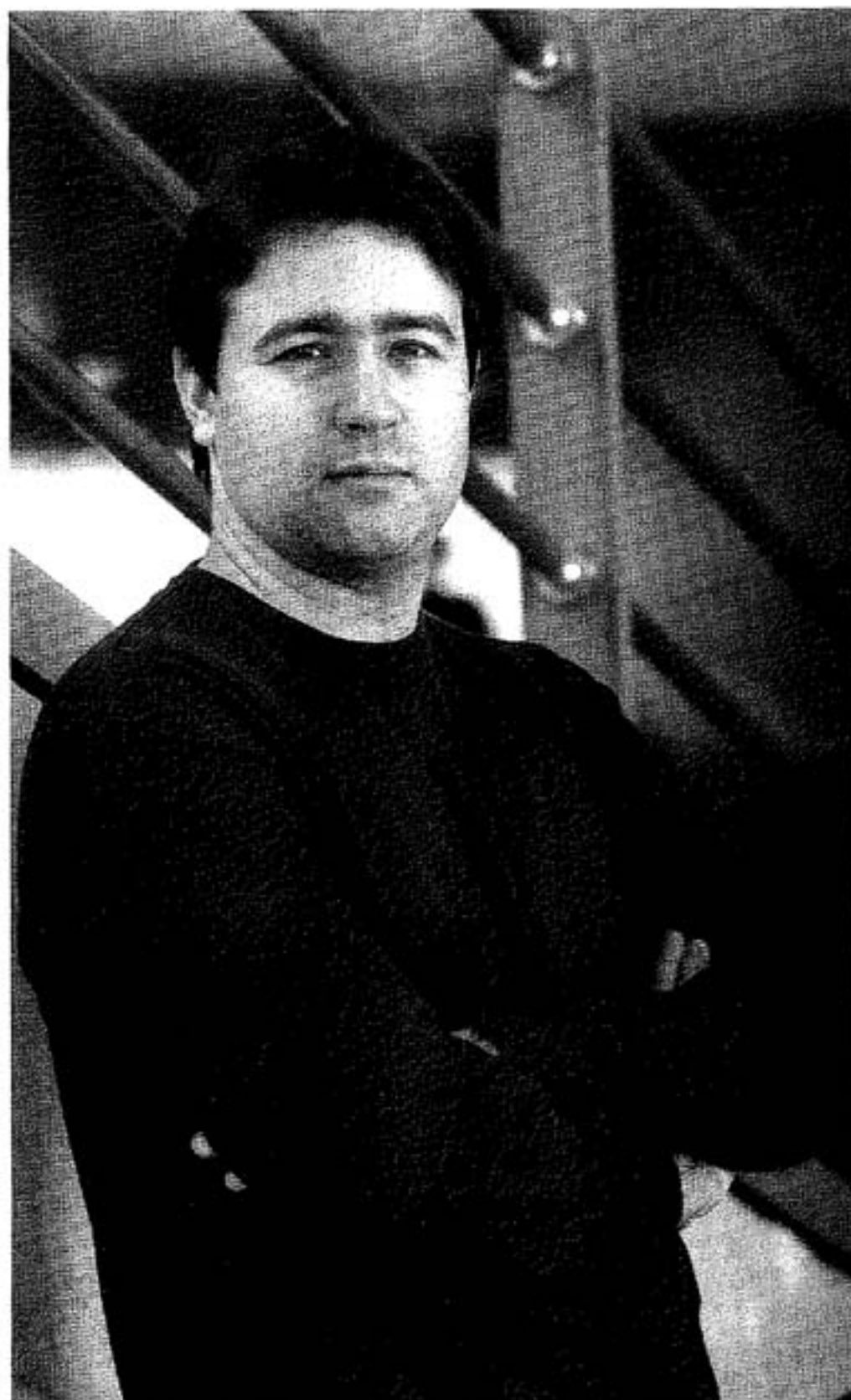

Aleksei Volodin encara no té trenta anys. És un pianista jove de Moscou que s'ha obert camí en la jungla dels intèrprets internacionals amb la gran i difícil virtut de reconciliar el domini tècnic amb l'espiritualitat musical. És un exemple evident que en els temps actuals no només triomfen els joves artistes "robots", els virtuoses sense ànima que intenta imposar el màrqueting, sinó que encara hi pot haver un jove de sang calenta en la indústria de la música clàssica. Una sang que vibra en cada nota, perquè sap donar-li el pes que li correspon i sap comunicar l'autèntic llenguatge de la música, el que entén tot-hom. La seva interpretació del *Concert núm. 2 per a piano i orquestra* de Ludwig van Beethoven va deixar bocabadats els qui vam tenir l'oportunitat d'escoltar-lo i tornarà a fer bocabadar el públic del Palau de la Música Catalana que assisteixi al recital que farà aquest febrer. És un autèntic plaer.

RMC
268

Aleksei Volodin

La substància de la música

per MÒNICA PAGÈS i SANTACANA

-Parli'm de Beethoven, de com viu la seva música...

-Senzillament, no sé què es pot dir de Beethoven. Beethoven es toca, no se'n pot parlar, sobretot per a un pianista que l'únic que sap és tocar. L'únic que puc dir de Beethoven és que es tracta d'un compositor molt estimat, que l'estaries tocant sempre, durant tota la vida.

-Pel que fa als concerts de Beethoven, en relació amb els autors russos

o respecte d'altres alemanys, quina creu que és la seva aportació fonamental?

-A mi no m'agrada parlar ni de russos ni d'alemanys. Tots toquem Beethoven i ens expressem per mitjà d'ell, cosa que és inevitable. Beethoven és el meu compositor preferit, és el que va canviar la meua vida, el que em va ficar de cop i volta al món de la música clàssica quan era un nen, amb les seves sonates i simfonies. Tota la meua vida

musical gira al voltant de Beethoven. En tots els meus recitals intento sempre tocar alguna cosa de Beethoven. Per això, tocar un *Concert per a piano* de Beethoven és una de les experiències més importants que puc tenir; l'any que ve vull tocar tots els seus concerts amb diverses orquestres del món. La música de Beethoven sempre vol dir alguna cosa, alguna cosa diferent, però sempre té un significat concret.

-I què vol dir, per a vostè?

-No ho puc precisar, perquè depèn de l'edat que tinguis. No és el mateix

La música de Beethoven em va fer esdevenir músic, vaig sentir que no podia fer altra cosa que ser músic.

escoltar-lo quan ets un adolescent, que quan ets més madur... Sempre et diu alguna cosa, encara que el toquis diferent, no pots deixar de tocar-lo.

-¿Va ser casualitat, que va descobrir Beethoven, o va ser per la seva família?

-De fet, va ser casualitat, però escoltar Beethoven per a qualsevol persona és bastant inevitable, perquè és un dels compositors més populars de la història. Hi ha força probabilitats d'arribar a escoltar el *Clar de lluna* o la *Novena* en algun moment de la teva vida. Escoltar-lo per primera vegada va ser una impressió molt forta per a mi, jo era molt jove.

-¿Però potser ja estava pensant d'arribar a tocar el piano, llavors?

-No, realment, perquè no vinc d'una família de músics i ningú no m'anima a fer-ho. La música de Beethoven em va fer esdevenir músic, vaig sentir que no podia fer altra cosa que ser músic. Va succeir i prou.

-Com es prepara els concerts?

-Has de viure amb aquesta música, no es tracta només d'estudiar-la tècnicament, de repetir-la moltes vegades; has de sentir que la vius.

-Quina part hi ha d'intuïció?

-És tot. Tot hi intervé, la intuïció també, és clar. És la suma d'intuïció, treball, musicalitat, l'estil... és la combinació de tot.

-Què creu que la seva generació aporta a la tradició de la interpretació de la música clàssica?

-No ho sé, realment. De fet no crec en això de fer distincions entre una generació i una altra. Tota la música, també la de piano, depèn completament de les persones, de la individualitat de l'interpret. Per exemple, abans hi havia Schnabel i Rakhmàninov, que eren personalitats totalment diferents, no tenien res en comú, però al mateix temps s'estimaven i es respectaven tant que sé que Schnabel, després d'haver escoltat Rakhmàninov tocant Beethoven, li va enviar una carta dient que havia descobert un Beethoven totalment diferent al que ell coneixia. I ara la gent té la mania de parlar de l'escola pianística alemanya i de l'escola pianística russa,

i a mi això em sembla absurd, perquè cada escola pianística aprèn de l'altra. Hem de parlar de grans personalitats, no de generacions o d'escoles pianístiques. Dins de la meva generació, hi ha pianistes que no poden tocar quasi res i d'altres que sobresurten, com sempre ha passat, o músics que toquen Beethoven d'una manera que no té res a veure i d'altres que intenten anar al fons de la qüestió i treure'n alguna cosa. La història t'acaba mostrant qui és vàlid d'una generació i el qui no. Parlant de mi, jo no sé què tinc de típic de la meva generació i què no ho és. Només puc dir que estimo la música i que toco. I passa el mateix amb altres intèrprets. Són els altres els qui ens jutgen.

-Com veu, des de la perspectiva d'ara, els seus anys de formació, el seu primer contacte amb el Conservatori de Moscou?

-Va ser un període molt dur. Suposo que ho és per a tothom, per a tots els músics. La música és tan difícil, tan complicada...! Entres en un nou llenguatge, i arribar a dominar un instrument és el més difícil del món. És realment dur, perquè arriba a un punt que t'adones que no es pot aprendre, que t'ha de venir donat, i llavors és quan comença el més difícil, el més difícil del món. Com més coses entens, com més conscient ets de la música, més has de treballar. I aquest procés no té fi; es necessita molt temps per dominar un instrument i quan ho aconseguixes comença el treball de veritat, això és el que el fa emocionant.

-¿Així és com se sent quan està tocant en un escenari?

-Bé, llavors és diferent. Quan estic tocant, intento oblidar-ho tot.

-¿Ah, sí?

-Sí, és clar, has d'arribar fins i tot a oblidar-te de tu mateix, dels teus problemes, de la teva vida, i llavors comences a tocar realment, t'has de fondre amb el compositor, has de desaparèixer en ell. No has d'existir. "Fondre't" és la paraula més adient per definir-ho. Toquis el que toquis, sigui un concert o una simfonia. Has d'estar totalment immersit en el fenomen musical. Oblidar-te de tu mateix.

-¿Diria que només si et "fons", com diu, es pot arribar a sentir el caràcter del compositor?

-Crec que sí, però depèn de com vagi el concert, de com surti. Has de fer moltes coses, hi ha d'haver molts colors, coses que estan més enllà, en el misteri, no sé com dir-ho. Tens la sensació que estàs en trànsit, que ets el vehicle del compositor. De vegades surt una interpretació de molta qualitat però que no és exactament el que vols escoltar i d'altres surt una cosa més gran, més profund, que no controles.

-Generalment es creu que cal mostrar la manera pròpia de tocar, justament tot el contrari d'oblidar-se d'un mateix, com diu. ¿Creu que es cau en un error?

-Crec que sí. No, no vull dir que s'equivoquin, encara que personalment ho cregui, perquè la veritat és que només es mostren a ells mateixos, encara que tinguin una gran veritat a dir. Segons ells, no estan equivocats, lògicament. En canvi, per a mi no hi té res a veure, en absolut. Crec que una interpretació en la qual vulguis mostrar el teu punt de vista no és el mateix, no té la mateixa qualitat, encara que sigui inevitable que la personalitat pròpia surti d'alguna manera. Per a mi, s'ha de fer per tal que sentis, que es noti que et fons amb el compositor, encara que no deixis de mostrar del tot com ets.

-Potser vol dir que s'ha de produir el contrari, que és el compositor el qui mostra qui és l'intèrpret, en comptes de ser a l'inrevés, que sigui l'intèrpret el qui mostri qui és el compositor.

-Exactament.

-A més de Beethoven, quins altres compositors completen el seu extens repertori?

-Bach també és molt important, per a mi, Mozart, Haydn, Chopin, Schumann, Brahms, Txaikovski, Rakhmàninov, Malher, Wagner...

-¿Coneix la música d'Albéniz i de Granados?

-Sí, m'encanta! M'agrada molt, és una música meravellosa. He tocat alguna cosa d'Albéniz. Estic molt connectat amb Espanya perquè els meus millors amics són espanyols i també són

RMC
268

Els cabells molt negres i els ulls petits però molt blaus, en una cara rodona i un cos grassonet. Una aparença agradable, completament normal, és a dir, gens *glamourosa*. Podria ser de qualsevol país, de qualsevol lloc, no forçosament rus. La seva posició de les mans quan toca és tan lliure que desconcerta, sobretot si esperes trobar-hi la grapa implacable de molts virtuoses russos que corren pel món. Aleksei Volodin sembla que floti per sobre del teclat, que toqui traient un so que es confon amb l'aire, com si pogués fer volar els martellets sense sortir-se de l'estructura invisible de l'obra, sense que res se li escapi de les mans, en sentit literal. Darrere d'una total honestat interpretativa, s'enfila un so que busca constantment la puresa i una veu que només parla de la veritat de la música.

E. GUILLAMET

pianistes.

-¿Se sent identificat amb algun període històric concret o algun estil? ¿amb el romàntic, potser?

-Per a mi la música és el més gran del món de l'art. L'Art no en sap, de períodes, per a mi no hi ha la noció del temps. Hi ha personalitats que pertanyen a l'Art, res més. Bach, Mozart, Xostakóvitx, etc., tots pertanyen al món de l'Art. Hi ha formes diferents, però tots pertanyen al llenguatge de la música, la història és el que forma els estils diferents, perquè tots vivim en un moment concret de la història, però es tracta de la mateixa substància per a tots ells. Per això no m'agrada tampoc dividir la música en música culta, popular, jazz..., per a mi tot és Música. Els intèrprets són diferents, els gènis són diferents, però la Música sempre hi és.

-¿Ha tingut alguna referència especial entre els pianistes històrics durant els seus estudis?

-Hi ha pianistes que m'han inspirat molt, Rakhmàninov especialment. Intento escoltar la majoria de pianistes i aprendre de tots ells. Per això em sento que sóc una barreja de pianistes diferents, sobretot del segle XX. N'admiro molts, i Rakhmàninov especialment.

-Com viu el recital respecte de la interpretació d'un concert?

-Sí, hi ha una diferència. En el recital, evidentment, tot depèn només de mi. Puc fer tot el que vull i no comparteixo l'experiència de la música amb altres persones, com passa quan toques amb una orquestra. De fet, ho prefereixo, puc treure més colors, fer més *rubatos*, t'exigeix molt més, puc tocar

més lliurement, per això ho trobo més interessant. I a més, l'èxit és per a mi tot sol...! (*Es posa a riure per fer evident la ironia*).

-¿Creu que l'èxit pot arribar a pressionar massa l'intèrpret, quan s'està molt amunt?

-No penso en l'èxit, no realment. Bé, m'agrada tenir èxit, com a molta gent, és emocionant sentir els aplaudiments i les exclamacions de la gent després d'un concert, no hi ha dubte, i també els comentaris elogiosos. És molt agradable, és clar. Però no t'ha de condicionar, no ha de ser la finalitat. Hi ha un sentiment de responsabilitat molt fort del que s'està fent. S'ha d'estar en forma sempre. Has de tocar bé, has d'estar concentrat en la música sempre. Els pianistes no fem mai vacances, no podem. Sempre s'està pensant en la música. La interpretació exigeix tant que no pots pensar en res més. Per això no paro gaire atenció al que diuen els altres.

-¿Creu que tota vocació implica un sacrifici, que la seva carrera com a pianista li fa perdre alguna cosa de la vida?

-Per a mi no és cap sacrifici, perquè puc fer el que m'agrada més, i si pots fer el que t'agrada més les vint-i-quatre hores del dia, no es pot dir que estiguis sacrificant res. Per a mi el sacrifici seria haver de parlar de futbol amb els amics, perquè no m'agrada. Puc gaudir d'alguns dies a la platja, ho faig de vegades, però per a mi la felicitat està amb el meu piano i el meu aparell de CD. Si em vull relaxar, escolto jazz, que m'apassiona; sóc un gran afeccionat al

jazz, als pianistes de jazz. La música l'has de viure en llibertat, però si no t'hi dediques totalment, no arribes gaire lluny.

-Com veu el moment actual de la música clàssica? ¿Creu que s'haurien de renovar certes formes heretades d'altres èpoques, com poden ser les sales de concerts, que mantenen el model del segle XIX?

-A mi m'agrada, no hi tinc res en contra. M'agrada que la gent vagi a una sala de concerts a escoltar música. Per què s'hauria de canviar?

-Em refereixo a noves formes que ajudin a acostar més la gent jove a aquest patrimoni cultural.

-Bé, haig de tornar a dir que la interpretació m'acapara tant que em costa pensar en alguna altra cosa. No m'ho he plantejat. Només puc esforçar-me al màxim per tocar el millor possible. És l'únic que puc fer jo, la resta no depèn de mi.

-Quin és el seu proper projecte discogràfic?

-Les *Sonates* de Beethoven, que començaré al principi del 2007.

-¿Se sent a gust gravant?

-Bé, de fet no m'agraden les gravacions. No m'agraden gens, però encara continua sent una part molt important del negoci de la música. Tots els grans artistes que adoro i que m'han ensenyat moltíssim van deixar enregistraments, i els estic molt agraït. Ho pateixo, però m'ho prenc com una part desagradable de la meua feina. No podem estar gaudint sempre, de vegades també cal patir una mica amb el que fem.